

**Інформаційно-цифрова компетентність викладача
як одна з важливих умов ефективності реалізації
завдань якісної підготовки фахівців**

Вміти ефективно працювати на відстані, добре розумітися на технологіях та бути медіаграмотним — надважливі навички XXI століття.

Зараз перед кожним педагогом України та світу постало випробування, як відпрацювати ці навички разом з учнями та студентами в реальному часі під час дистанційного навчання. При цьому компетентнісний підхід до навчання не лише ставить нові цілі перед учнями та студентами, але й формує нові вимоги та виклики для педагогів й адміністрації навчальних закладів.

Саме вони повинні модифікувати та вдосконалювати прийоми і засоби навчання та управління у зв'язку з новими вимогами інформаційного суспільства.

Фахівці Інституту інформаційних технологій і засобів навчання
НАПН України охарактеризували чотири рівні розвитку
інформаційно-цифрової компетентності вчителя:
користувач, тьютор, консультант та дослідник
та визначили для кожного з них мотиваційно-ціннісний,
когнітивно-операційний та рефлексійно-проектувальний
КОМПОНЕНТИ

Див. [Основи стандартизації інформаційно-комунікаційних компетентностей в системі освіти України :
метод. рекомендації / [В. Ю. Биков, О. В. Білоус, Ю. М. Богачков та ін.] ; за заг. ред. В. Ю. Бикова,
О. М. Спіріна, О. В. Овчарук. – К. : Атіка, 2010. – 88 с.]

Аналізуючи зміст інформаційно-цифрової компетентності, О. Спірін пропонує визначати **шість рівнів розвитку компетентності:**

- вступний, що передбачає розуміння необхідності ІКТ для розвитку освіти;
- мінімально-базовий, тобто вміння користуватися готовими програмними продуктами;
- базовий, на якому педагог демонструє знання й уміння використовувати основні поняття ІКТ у професійній діяльності;
- підвищений/поглиблений, на якому педагог вільно застосовує знання з ІКТ у професійній діяльності;
- дослідницький як вільне використання ІКТ, Інтернет-ресурсів у дослідницькій, проектній діяльності;
- експертний – педагог є експертом із питань упровадження ІКТ в освітній процес.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

New Pedagogical Approaches
in STEAM Education
international conference

ISSN: 2414-0325. Open educational e-environment of modern University, special edition (2019)

Опис цифрової компетентності педагогічного працівника

Розроблено на виконання Наказу МОН України № 38 від 15 січня 2019 року

Розуміючи важливість розвитку цифрової компетентності педагогічних працівників (вихователів закладів дошкільної освіти, вчителів початкової школи, вчителів різних навчальних предметів основної та старшої школи, викладачів закладів професійно-технічної освіти, методистів, керівників закладів освіти різних типів), які навчають та виховують дітей ХХІ століття, робоча група за Наказом Міністерства освіти і науки № 38 від 15 січня 2019 року розробила опис цифрової компетентності. Стрімке розповсюдження цифрових технологій на ринку праці і в суспільстві робить цифрові компетентності громадян серед інших життєвих компетентностей. Цифрова компетентність передбачає впевнене та критичне використання цифрових технології у професійній діяльності, повсякденному житті та спілкуванні.

Педагогічні працівники мають розуміти, як цифрові технології можуть підтримувати комунікацію, співпрацю, творчість та інноваційність, усвідомлювати їх функціональні особливості, обмеження, наслідки та ризики використання; загальні принципи, механізми та логіку, що лежать в основі створення цифрових сервісів, які постійно розвиваються, а також знати основи функціонування та використання різних цифрових пристроїв, комп'ютерних програм та мереж.

[Перегляд ОПИС ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА \(kubg.edu.ua\)](http://kubg.edu.ua)

Робота з цифровими технологіями та цифровим контентом вимагає рефлексивного та критичного, і водночас допитливого, відкритого та перспективного ставлення до їх розвитку. Вона також вимагає етичного, безпечного та відповідального підходу до використання цифрових ресурсів.

Опис цифрової компетентності педагогічного працівника розроблено відповідно до Концепції розвитку педагогічної освіти, Європейських рамкових документів про цифрову компетентність - DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use, Digital Competence Framework for Educators (DigCompEdu); Звіту, розробленого учасниками проекту Erasmus+ Modernization of Pedagogical Higher Education by Innovative Teaching Instruments (MoPED).

DIGCOMP 2.0

THE DIGITAL COMPETENCE FRAMEWORK FOR CITIZENS
THE COMPETENCES

<https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/DIGCOMP-PAGE%202-%20UPDATED%202-06-2016.pdf>

ЗАТВЕРДЖЕНО

НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ВІД 16 ЛИПНЯ 2018 Р. № 776

КОНЦЕПЦІЯ

РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

[prez_krpo.pdf \(nenc.gov.ua\)](http://nenc.gov.ua/prez_krpo.pdf)

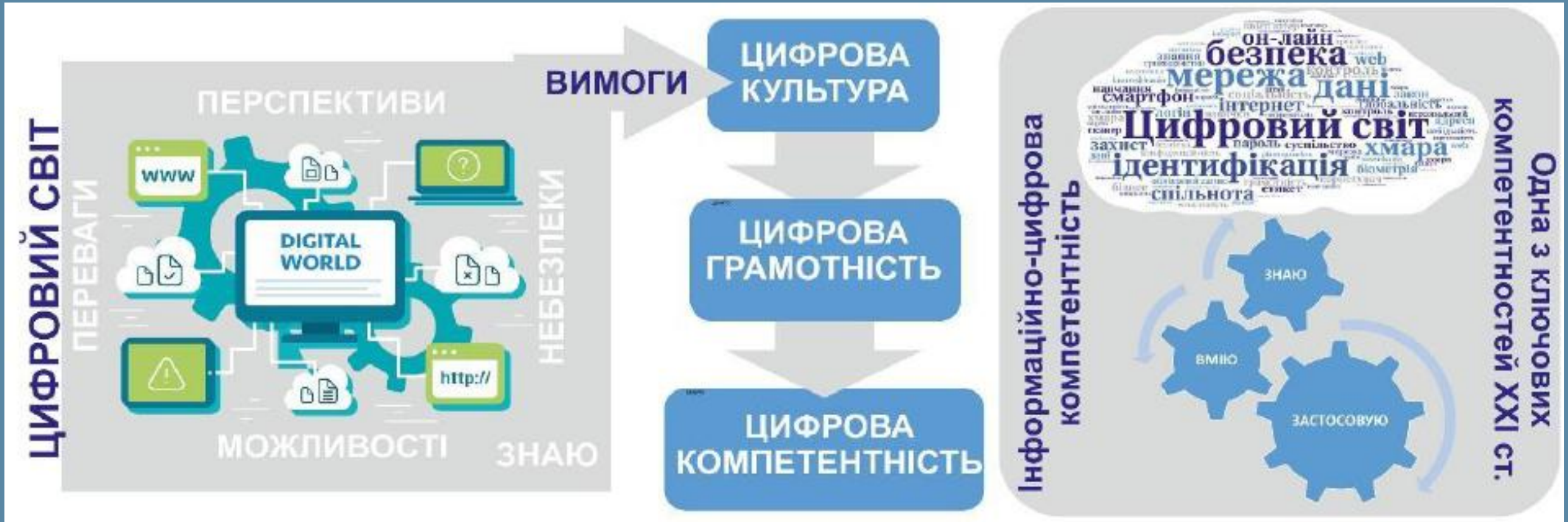
Цифрову компетентність педагогічного працівника описано за п'яти напрямками:

1. Вчитель в цифровому суспільстві
2. Професійний розвиток.
3. Використання цифрових ресурсів.
4. Навчання та оцінювання учнів.
5. Формування цифрових компетентностей учнів.

Роль та місце цифрової компетентності в сучасному світі

[\(PDF\) ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ \(researchgate.net\)](#)

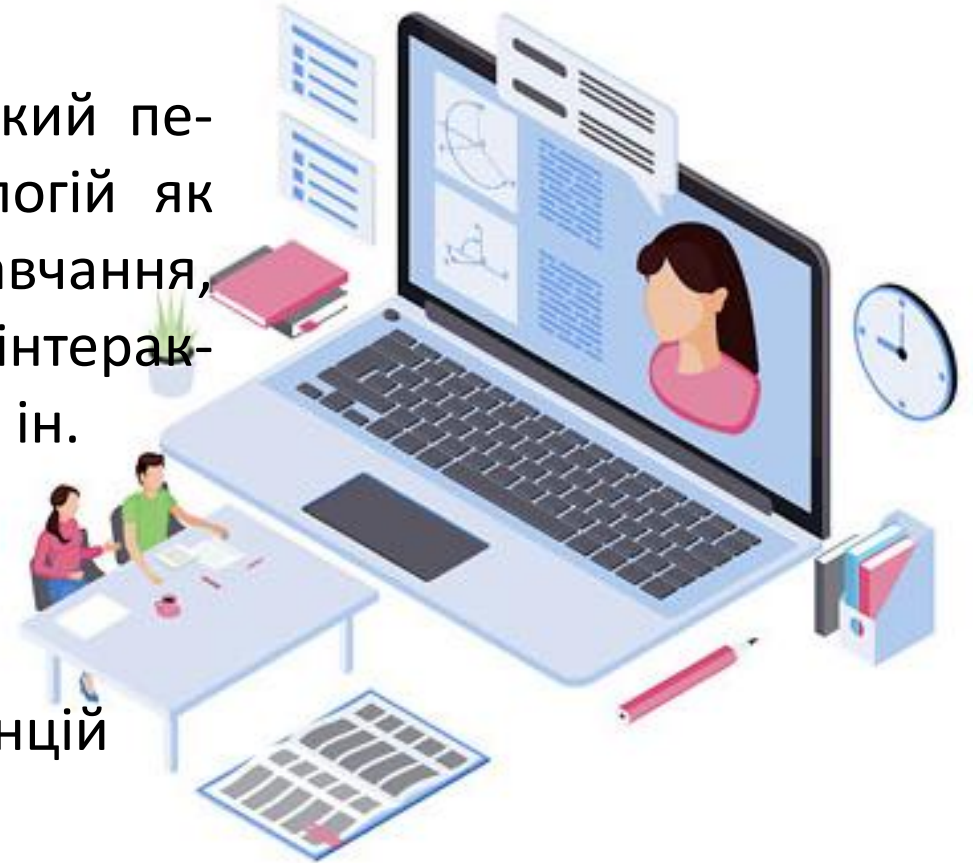

На сучасному етапі реформування освіти України актуальною є проблема впровадження провідного досвіду з використання новітніх педагогічних технологій у підготовці майбутніх фахівців.

Зокрема, пандемія COVID-19 спричинила стрімкий перехід до використання таких педагогічних технологій як **дистанційне та електронне навчання**, мобільне навчання, «перевернуте» навчання, навчання із залученням інтерактивних методик, навчання за технологією тренінгу та ін.

Для їх використання необхідними є:

- наявність високошвидкісного Інтернету,
- високий рівень інформаційно-цифрових компетенцій усіх учасників освітнього процесу,
- технічне забезпечення навчального процесу тощо.

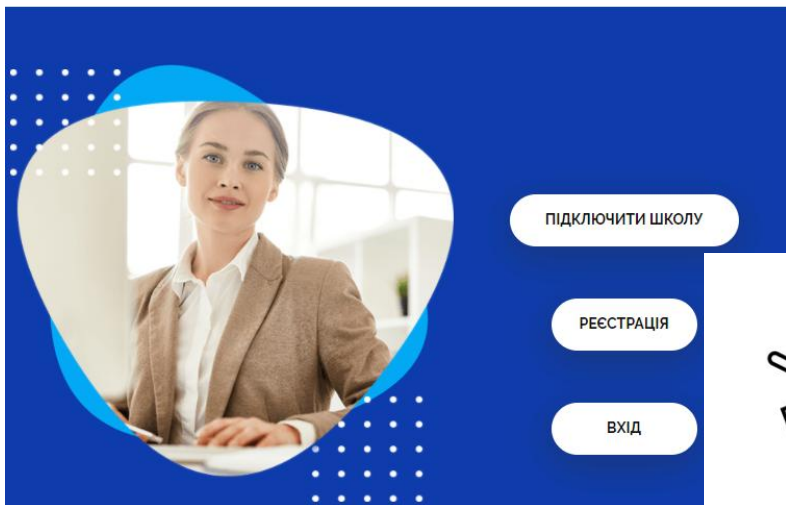
Крім того, для успішної реалізації дистанційного навчання потрібні:

- Ефективне і динамічне інформаційно-освітнє середовище, яке повинно забезпечити активну взаємодію між учасниками освітнього процесу (Moodle, Google Classroom, Canvas...).
- Он-лайн середовище, організоване на основі хмарних технологій, які дають можливість використання прикладних програм без установки і доступу до особистих файлів з будь-якого пристрою, який підключений до Інтернет мережі

An overhead view of four people sitting around a white grid-patterned table. They are all focused on their work, with three laptops and several notebooks open. The scene is lit with a cool, blue-toned light. A semi-transparent dark blue rectangle is overlaid in the center, containing white text.

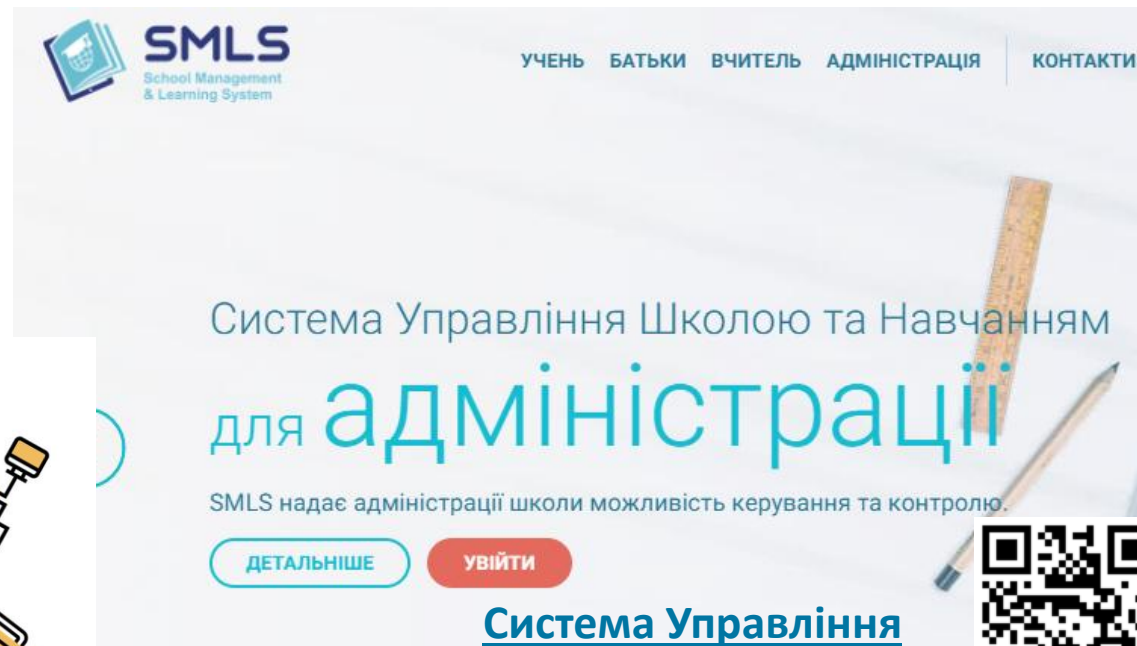
**Які сервіси можна використовувати
для дистанційного навчання**

[Електронні журнали щоденники розклад занять і багато іншого для навчальних закладів України. E-Schools.info \(e-schools.info\)](https://e-schools.info)

Навчайте,
де б ви
не були

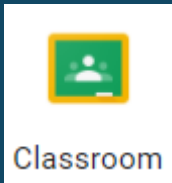

[Система Управління Школою та Навчанням \(smls.com.ua\)](https://smls.com.ua)

Надаємо вчителям та батькам інструменти й поради, необхідні для навчання учнів.

<https://teachfromanywhere.google/intl/uk/#for-teachers>

Google Classroom

Google Клас

На перевірку Календар

The screenshot displays the Google Classroom interface with a grid of course cards. Each card has a colored header with a title and a small icon. The cards are arranged in two rows and four columns. The first row contains: 'Педагогічна практика' (4 курс, 'Середня освіта (математик...)), 'Алгебра і теорія чис...' (Абстрактна алгебра), 'Лінійна алгебра (1 к...' (Робота під час карантину), and 'Ознайомлювальна' (3 курс, денна форма навчання). The second row contains: 'Ознайомлювальна ...' (3 курс, заочна форма навчання), 'Асистентська (педа...' (11 семестр, денна ф.н.), 'Асистентська (педа...' (11 семестр, заочна ф.н.), and 'Лінійна алгебра' (1 семестр, денна ф.н.). Each card has a small icon in the bottom right corner.

[Google Classroom](#) — безкоштовний сервіс, яким може скористатися кожен, хто має обліковий запис у Google.

“Вчитель” входить у систему та створює свій «Клас», де кожен, хто має доступ “вчитель” може публікувати навчальні матеріали, давати завдання “учням” та спілкуватися з ними.

Запрошення до певного «Класу» треба надіслати всім “учням”. Платформа працює і з мобільного телефону – для цього лише потрібно завантажити на мобільний однойменний застосунок.

Отже, вчитель буде розташовувати уроки в «Класі» у чіткій послідовності, а учні зможуть і коментувати ці уроки, і бачити всі потрібні посилання та свої оцінки. Усе це — на одній сторінці.

Докладні поради від А до Я про використання Google Classroom на всю потужність можна переглянути у сертифікованого тренера Антоніни Букач — [Вивчаємо Google Клас \(Google Classroom\) - YouTube](#)

Цифрограм

Національний тест на цифрову грамотність. Після складання тесту ви отримаєте сертифікат, що підтверджує ваші знання та навички.

🕒 ~ 30-40 хв

[Дія. Цифрова Освіта \(diia.gov.ua\)](https://diia.gov.ua)

У сертифікаті вказується загальний рівень цифрової грамотності та кількість балів по кожній зі сфер компетентностей базових знань та навичок із цифрової грамотності:

1. Основи комп'ютерної грамотності.
2. Інформаційна та медіаграмотність. Вміння працювати з даними.
3. Створення цифрового контенту.
4. Комунікація і взаємодія в цифровому суспільстві.
5. Безпека в цифровому середовищі.
6. Розв'язання технічних проблем. Навчання впродовж життя у цифровому суспільстві.

Щоб отримати сертифікат, необхідно відповісти на 90 запитань [національного тесту на цифрову грамотність](#).

Міністерство цифрової трансформації України та [Work.ua](#) рекомендують використовувати сертифікат під час працевлаштування як додаткову перевагу.

Заступник Міністра цифрової трансформації з питань євроінтеграції Валерія Іонан підкреслила, що в умовах пандемії коронавірусу працедавці особливо зацікавлені у співробітниках, які мають високий рівень цифрової грамотності.

«Зараз багато компаній переходять на дистанційний формат роботи працівників і активніше починають використовувати онлайн-інструменти, що підвищує вимоги до тих, хто шукає роботу. Складання національного тесту на цифрову грамотність виявить прогалини в цифровій грамотності. Або засвідчить високий рівень цифрових навичок, що підвищить шанси на працевлаштування», – заявила Валерія Іонан.

Міністерство цифрової трансформації України

Work.ua

ECDAP

USAID

Цифрограм

Цей електронний сертифікат засвідчує, що

Іонан Валерія

пройшов/ла тестування на національній онлайн-платформі Дія.Цифрова освіта.

Рівень цифрової грамотності

Високий C1

Загальна кількість балів

99/111

Сфера компетентності	Рівень	Бали
Базові комп'ютерні грамотності	Високий C2	15/15
Інформаційна грамотність, уміння працювати з даними	Високий C2	15/15
Стандартна цифрова грамотність	Високий C2	19/21
Комунікація та взаємодія у цифровому просторі	Високий C2	14/15
Впевненість у цифровому середовищі	Високий C1	20/24
Розв'язання проблем у цифровому середовищі та навчання впродовж життя	Високий C1	16/21

02 листопада 2020

Цифрограм — це національний тест з цифрової грамотності, який проводиться на цифровій освітній платформі Дія.Цифрова освіта. Міністерство цифрової трансформації України, 02 листопада 2020 року.

Оглядовий освітній серіал «Карантин: онлайн-сервіси для вчителів»

Для чого це вам?

Комунікувати з учнями

Користуватися онлайн-сервісами

Створювати відеоконференції

Збирати файли з роботами

Ставити оцінки онлайн

Контролювати виконання завдань

Використовувати соціальні мережі

Створювати контрольні роботи

Надавати консультації учням

Створювати віртуальну вчительську

Йтиметься про алгоритми та комунікацію вчителів і учнів на період дистанційного навчання, а також набір сервісів і специфіку їх використання для вчителів, зокрема: Google Classroom, Microsoft Teams, Cisco Webex, Zoom, Class Dojo, Classtime, Viber та інші

[Оглядовий освітній серіал «Карантин: онлайн-сервіси для вчителів» \(diia.gov.ua\)](https://diia.gov.ua)

📁 Категорія: Для вчителів

🕒 Тривалість серії: 8-26 хвилин

📊 Кількість серій: 6

🤝 Партнерський курс

An overhead view of four people sitting around a white grid-patterned table, working on laptops. The scene is dimly lit with a blue tint. A semi-transparent dark blue rectangle is overlaid in the center, containing the word 'ВИСНОВКИ' in white, bold, uppercase letters. The people are engaged in collaborative work, with one person pointing at a laptop screen. On the table, there are three laptops, a small vase with yellow flowers, a glass, and some papers.

ВИСНОВКИ

Дистанційне навчання ставить не тільки нові цілі перед студентами, але й, насамперед, нові вимоги перед педагогами, які повинні постійно вдосконалювати прийоми та засоби навчання та управління у зв'язку з новими вимогами інформаційного суспільства.

На нашу думку, ключовим тут є компетентнісний підхід, тобто для кожного викладача важливо вміти не тільки розробляти певні теоретичні положення, правила та рекомендації щодо організації освітнього процесу, але й застосовувати різні новітні методики у реальному житті.

При цьому зручно:

- запровадити єдиний внутрішній електронний документообіг в навчальному закладі (на кафедрі, факультеті, в інституті) на основі єдиної хмарної технології (наприклад, Google Drive);
- комунікаційні технології Google плідно запроваджувати для електронного голосування та опитування, проведення занять та нарад в дистанційному режимі (наприклад, Google Forms , Google Calendar, Google Meet, ...);
- для організації навчальної діяльності всіх студентів використовувати єдину корпоративну платформу електронного навчання Moodle;
- Для обміну досвідом та удосконалення знань і вмінь викладачів щодо використання засобів дистанційного навчання корисно буде запровадити загальноуніверситетські семінари (коворкінги, майстер-класи тощо).

Використані матеріали

- [Дія. Цифрова Освіта \(diia.gov.ua\)](http://diia.gov.ua)
- [Інформаційна компетентність як вагома складова фахової компетентності вчителя – Освіта.UA \(osvita.ua\)](http://osvita.ua)
- [Перегляд ОПИС ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА \(kubg.edu.ua\)](http://kubg.edu.ua)
- [Система Управління Школою та Навчанням \(smls.com.ua\)](http://smls.com.ua)
- [Тимченко О. В. Формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх фахівців освіти » \(narodnaosvita.kiev.ua\)](http://narodnaosvita.kiev.ua)
- Трифонова О.М. Інформаційно-цифрова компетентність: зарубіжний та вітчизняний досвід // Наукові записки. – Серія: Педагогічні науки. – Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім.В. Винниченка, 2018. – Вип. 173, Ч. II. – С. 221-225.
- [Цифрова компетентність вчителя НУШ Збірник тез 28.02.2018 \(iitta.gov.ua\)](http://iitta.gov.ua)
- [ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧАСНИКІВ ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ \(researchgate.net\)](http://researchgate.net)
- [DigComp | EU Science Hub \(europa.eu\)](http://europa.eu)
- <https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/DIGCOMP-PAGE%2002-%20UPDATED%2002-06-2016.pdf>
- <https://www.youtube.com/watch?v=cQvK1zqt88s>
- <https://osvitoria.media/experience/yak-organizuvaty-dystantsijne-navchannya-uchniv-pokrokovu-instruktsiya/>
- <https://teachfromanywhere.google/intl/uk/>

Дякую за увагу